T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2014 / 542
KARAR NO : 2014 / 577
KARAR TR : 5.5.2014

ÖZET: Şeker Kurulu'nun kararı ile, bu karara dayalı olarak kurumca tesis edilen, davacının yaş haddi nedeniyle kurumla ilişkisinin kesilmesine dair işlemin iptaline, davacının görevine iadesiyle özlük haklarının tanınmasına, parasal haklarının faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Nezahat Yakın
Vekili : Av. Müjgan Sürek
Davalı : T.C. Şeker Kurumu / ANKARA
Vekili : Av. Birden Gül Kızılırmak (İdari Yargıda)

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle;Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.'de 657 sayılı Yasa kapsamında şube müdürü olarak görev yapan davacının, 29.12.2003 tarihinde emekli olmasının ardından, 30.12.2003 tarihinde Şeker Kurumu Sektörel Araştırmalar Grup Başkanlığı biriminde işçi statüsünde göreve başladığını, Kurumda Sektörel Araştırmalar Grup Başkanlığında görevine devam ederken 17.10.2012 tarih ve Gen Sek.-903.06.04-152 sayılı Kurum yazısı ile, Şeker Kurulu'nun 11.01.2012 tarih ve 244/6 sayılı kararı gereği, 13.12.2012 tarihinde 60 yaşını dolduracağından aynı tarih itibariyle iş akdinin feshedileceğinin kendisine tebliğ edildiğini, 13.12.2012 tarihi itibariyle de görevine son verildiğini belirterek, Şeker Kurulu'nun 11.01.2012 tarih ve 244/6 sayılı kararı ile, bu karara dayalı olarak çıkartılan 17.10.2012 tarih ve Gen Sek.-903.06.04-152 sayılı Kurum işleminin iptaline, davacının fesih tarihi itibariyle görevine iadesiyle özlük haklarının tanınmasına, tüm parasal haklarının yasal faizi ile birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle Danıştay Başkanlığı'nda dava açmıştır.

Danıştay 12. Daire: 29.01.2013 gün ve E:2012/13579, K:2013/26 sayı ile özetle; "...davanın, 2575 sayılı Yasa'nın 24. maddesinde sayılan ve ilk derece mahkemesi olarak Danıştay'da görülen davalar kapsamında yer almadığı anlaşıldığından, görüm ve çözümü 2576 sayılı Yasa'nın 5. maddesi uyarınca idare mahkemesine ait bulunmaktadır.'' demek suretiyle davanın görev yönünden reddine, 2577 sayılı Yasa'nın değişik 15. maddesinin 1/a bendi uyarınca dava dosyasının aynı Yasa'nın 32/1. fıkrasına göre uyuşmazlığı çözümlemeye yetkili ve görevli olan Ankara İdare Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

Davanın Ankara 2. İdare Mahkemesi'nde görülmeye başlanmasının ardından davalı Şeker Kurumu vekili, süresi içerisinde sunduğu cevap dilekçesinde özetle, görev itirazında bulunmuştur.

Ankara 2. İdare Mahkemesi: 14.11.2013 gün ve E:2013/474 sayı ile özetle; kamu tüzel kişiliğine sahip olan davalı idarenin kamu gücünü kullanarak tek taraflı iradesi ile davacının sözleşmesini feshetmesi ve kurumla ilişiğini kesmesinin idari işlem niteliğinde olduğunu,bu nedenle davanın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiğini belirterek davalı vekilinin görev itirazının reddine karar vermiştir.

Davalı Şeker Kurumu vekilinin olumlu görev uyuşmazlığı çıkartılması yolunda süresi içinde verdiği dilekçe üzerine, dava dosyasının onaylı bir örneği Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı; "…Şeker Kurumu, 4634 sayılı Şeker Kanunu'nun 1. Maddesindeki "Bu Kanunun amacı, yurt içi talebin yurt içi üretimle karşılanmasına ve gerektiğinde ihracata yönelik olarak Türkiye'de şeker rejimini, şeker üretimindeki usul ve esaslar ile fiyatlandırma, pazarlama şart ve yöntemlerini düzenlemektir" hükmü ve 2 ve devamı maddeleri hükmü uyarınca kurulmuştur. Yasanın "Şeker Kurumu" başlıklı 7.maddesi; "Bu Kanun ve ilgili diğer mevzuatın uygulanmasını sağlamak, uygulamayı denetlemek ve sonuçlandırmak, Kanımda verilen yetkiler

çerçevesinde düzenlemeler yapmak ve Kanunla verilen diğer görevleri yerine getirmek ve yetkileri kullanmak üzere, kamu tüzel kişiliğine sahip Şeker Kurumu kurulmuştur...” hükmü ile, Şeker Kurumunu, kamu tüzel kişiliğini haiz bir kamu kurumu olarak düzenlemektedir.

4634 sayılı Şeker Kanunu'nun istihdam ilişkilerini düzenleyen "Hizmet Birimleri" başlıklı 10. maddesi;"... Bu Kanuna ekli cetvelde yer alan personel, 1475 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre istihdam edilir..." hükmünü, Şeker Kurumu Personel Yönetmeliği'nin "Kurum personelinin statüsü" başlıklı 5.maddesi ise, "Kurum personeli, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre istihdam edilir." hükmünü taşımaktadır. Şeker Kanunu ve ilgili yönetmeliklere göre, Şeker Kurumunda istihdam edilen personel Is Kanunu hükümlerine tabi tutulmuştur.

Davaya konu olayda, davacının dosyada mevcut, 30/12/2003 tarihli Şeker Kurumu Hizmet Sözleşmesi ile belirli süreli iş sözleşmesine dayanılarak istihdam edildiği, sözleşmeden doğan ihtilaflarda, 4857 sayılı İş Kanununun uygulanacağı ve genel mahkemelerin yetkili olacağının açıkça belirlenmiş olduğu anlaşılmaktadır.

Davacı Kurumun, özel yasası ile kurulmuş ve yasasında belirlenen amaçlarla faaliyet gösteren kamu tüzel kişisi olmasına rağmen, 399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname” kapsamında Kamu iktisadi Teşekkülü niteliğinde olmadığı, özel Yasasından kaynaklanan istihdam şekli ile davacıyı Iş Kanununa tabi olarak işçi statüsünde istihdam ettiği, taraflar arasındaki uyuşmazlığında, özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde iş mahkemelerinde görülmesi gerektiğini belirterek, 2247 sayılı Yasa'nın 10 ve 13. maddeleri gereğince, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ’’ karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü’nün, Serdar ÖZGÜLDÜR’ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Ayhan AKARSU ve Mehmet AKBULUT’un katılımlarıyla yapılan 5.5.2014 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Başvuru yazısı ve dava dosyası örneği üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre,davalı Şeker Kurumu vekilinin anılan Yasanın 10/2.maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve dahi 12/1.maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı'nca, davalı Şeker Kurumu açısından, 10 ve 13. maddelerde öngörülen biçimde, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Selim Şamil KAYNAK’ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet Ali GÜMÜŞ’ün davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Şeker Kurulu'nun 11.01.2012 tarih ve 244/6 sayılı kararı ile, bu karara dayalı olarak kurumca tesis edilen, davacının yaş haddi nedeniyle kurumla ilişkisinin kesilmesine dair 17.10.2012 tarih ve Gen.Sek.-903.06.04-152 sayılı işleminin iptaline, davacının görevine iadesiyle özlük haklarının tanınmasına, parasal haklarının faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

Dosya kapsamı itibariyle yapılan incelemede, davacı ile davalı Şeker Kurumu arasında 30.12.2003 tarihinde hizmet sözleşmesi imzalandığı, sözleşmenin 1.maddesinde; davacının, davalı kurumda uzman görevinde çalışacağı, 2.maddesinde kurum ile görevli arasındaki münasebetlerde İş Kanunu hükümlerinin uygulanacağı hükümlerinin yer aldığı,davacının 30.12.2003 tarihinden 13.12.2012 tarihine kadar Kurumda işçi statüsünde görev yaptığı, sonrasında Şeker Kurulu’nun 11.01.2012 gün, 244/6 sayılı kararı ile emekli olup da Kurumda çalışan veya emeklilik için gerekli şartları sağlayan personelden, kadınlarda 60, erkeklerde 65 yaşını dolduranların, kıdem tazminatları ödenmek suretiyle Kurumla ilişiklerinin kesilmesine dair ilke kararı alınmasına ve söz konusu koşulu sağlayanlarla ilgili olarak ayrı bir karara ihtiyaç duyulmaksızın gerekli işlemlerin yapılmasına karar verildiği, bu karara istinaden Şeker Kurumu’nun davacı Nezahat Yakın’a hitaben yazmış olduğu 17.10.2012 gün, Gen.Sek.-903.06.04-152 sayılı yazı ile, davacının 13.12.2012 tarihinde 60 yaşını doldurmuş olacağından, bu tarih itibariyle iş akdinin feshedileceği hususunun tebliğ edildiği anlaşılmıştır.

4634 sayılı Şeker Kanunu’nun ‘’ Amaç ‘’ başlıklı 1.maddesinde; ‘’ Bu Kanunun amacı, yurt içi

talebin yurt içi üretimle karşılanmasına ve gerektiğinde ihracata yönelik olarak Türkiye'de şeker rejimini, şeker üretimindeki usul ve esaslar ile fiyatlandırma, pazarlama şart ve yöntemlerini düzenlemektir. '' hükmü yer almakta olup,

'' Şeker Kurumu '' başlıklı 7.maddesinde; '' Bu Kanun ve ilgili diğer mevzuatın uygulanmasını sağlamak, uygulamayı denetlemek ve sonuçlandırmak, Kanunda verilen yetkiler çerçevesinde düzenlemeler yapmak ve Kanunla verilen diğer görevleri yerine getirmek ve yetkileri kullanmak üzere, kamu tüzel kişiliğine sahip Şeker Kurumu kurulmuştur. Kurumun merkezi Ankara'dadır. Kurumun organları, Şeker Kurulu ve hizmet birimlerinden oluşur. Kurum, Şeker Kurulu tarafından yönetilir.

Kurumun ilişkili olduğu Bakanlık, Sanayi ve Ticaret Bakanlığıdır. '' hükmü,

'' Şeker Kurulu '' başlıklı 8.maddesinde; Kurul, Kurumun karar organı niteliğinde olup, bu Kanun kapsamındaki konularda her türlü kararları almak ve uygulamak üzere, biri Başkan ve biri Başkanvekili olarak toplam yedi üyeden oluşur… '' hükmü,

'' Hizmet Birimleri '' başlıklı 10.maddesinde; '' Kurum hizmetlerinin gerektirdiği görevler, hizmet birimleri tarafından yürütülür. Bu Kanuna ekli cetvelde yer alan personel, 1475 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre istihdam edilir. Söz konusu ekli cetvelde yer alan kadrolarda toplam sayı aşılmamak üzere unvan ve statü değişikliği yapmaya, söz konusu sayının altında personel istihdam etmeye Kurul yetkilidir.'' hükmü yer almakta olup, kanunun ekindeki cetvelde davacının istihdam şekline uygun olarak 20 adet uzman kadrosunun yer aldığı anlaşılmıştır.

07.02.2012 tarihli Şeker Kurumu Personel Yönetmeliği'nin '' Amaç '' başlıklı 1.maddesinde; '' (1) Bu Yönetmeliğin amacı, Şeker Kurumunun personel planlamasını, Kurumda istihdam edilecek personelin niteliklerini, hizmet şartlarını, atanma ve yetiştirilmelerini, yükselmelerini, ödev, hak ve yükümlülüklerini, disiplin hükümleri ile diğer özlük işlerini düzenlemektir." hükmü, ''Kapsam'' başlıklı 2.maddesinde; '' (1) Bu Yönetmelik hükümleri Şeker Kurumu hizmet birimleri personelini kapsar. '' hükmü yer almakta olup, '' Kurum Personelinin Statüsü '' başlıklı 5.maddesinde; '' (1) Kurum personeli, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre istihdam edilir. '' hükmü yer almaktadır.

Belirtilen yasal düzenlemeler ışığında, davacının, davalı Kurumda Hizmet Sözleşmesi ile uzman kadrosunda işçi statüsünde çalıştığı, taraflar arasındaki uyuşmazlığın işçi statüsündeki davacı ile davalı Kurum arasında, davacının sözleşmesinin feshedilerek görevine son verilmesinden kaynaklandığı anlaşılmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 1.maddesinde; '' Bu Kanunun amacı işverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenlemektir.'' hükmü,

20.maddesinde; '' İş sözleşmesi feshedilen işçi, fesih bildiriminde sebep gösterilmediği veya gösterilen sebebin geçerli bir sebep olmadığı iddiası ile fesih bildiriminin tebliği tarihinden itibaren bir ay içinde iş mahkemesinde dava açabilir. Taraflar anlaşırlarsa uyuşmazlık aynı sürede özel hakeme götürülür.

Feshin geçerli bir sebebe dayandığını ispat yükümlülüğü işverene aittir. İşçi, feshin başka bir sebebe dayandığını iddia ettiği takdirde, bu iddiasını ispatla yükümlüdür.

Dava seri muhakeme usulüne göre iki ay içinde sonuçlandırılır. Mahkemece verilen kararın temyizi halinde, Yargıtay bir ay içinde kesin olarak karar verir.'' hükmü yer almakta olup,

Söz konusu Kanun'un20. maddesinin birinci fıkrasının son tümcesi ile dördüncü fıkrasının iptali istemiyle Anayasa Mahkemesi'ne açılan İptal Davası neticesinde, '' Anayasa Mahkemesi 19.10.2005 gün, E:2003/66, K:2005/72 sayı ile özetle, Kanun'un 20. maddesinin; a- Birinci fıkrasının son tümcesinin "Toplu iş sözleşmesinde hüküm varsa veya..." bölümünün Anayasa'ya aykırı olduğuna ve iptaline, b- Birinci fıkrasının son tümcesinin "...taraflar anlaşırlarsa uyuşmazlık aynı sürede özel hakeme götürülür." bölümünün Anayasa'ya aykırı olmadığına ve iptal isteminin reddine, c- Dördüncü fıkrasının Anayasa'ya aykırı olduğuna ve iptaline '' karar vermiştir.

Tüm bu kabuller ve değerlendirmeler neticesinde; işçi ve işveren arasında iş akdinden veya İş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlığı kapsamında yer alan davacı ve davalı Kurum arasındaki uyuşmazlığın İş Mahkemesince çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli olduğundan, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın başvurusunun kabulü ile, davalı Şeker Kurumu vekilinin görev itirazının reddine ilişkin Ankara 2. İdare Mahkemesinin 14.11.2013 gün ve E:2013/474 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'nın BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, davalı Şeker Kurumu vekilinin GÖREV İTİRAZININ REDDİNE İLİŞKİN Ankara 2. İdare Mahkemesinin 14.11.2013 gün ve E:2013/474 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 5.5.2014 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Eyüp Sabri	Ali	Sıddık
ÖZGÜLDÜR	BAYDAR	ÇOLAK	YILDIZ

Üye	Üye	Üye
Nurdane	Ayhan	Mehmet
TOPUZ	AKARSU	AKBULUT